

DİJİTAL ÜRÜN PASAPORTU (DPP)

DPP Nedir?

Son dönemlerde sürdürülebilirlik ve çevresel etkilerin yönetimi konularında önemli bir araç olarak öne çıkan dijital ürün pasaportu bir ürünün tasarımından üretimine, kullanımından bakımına ve son olarak imha veya geri dönüşümüne kadar tüm aşamalarını kapsayan dijital bir belgedir. Ürünün yaşam döngüsü boyunca meydana gelen olayları, işlemleri ve sürdürülebilirlikle ilgili verileri güvenli bir şekilde kaydetmekte ve bu sayede şirketlerin çevresel etkilerini minimize etmelerine ve bilinçli kararlar almalarına olanak tanımaktadır.

DPP Nasıl Gelişti?

AB Yeşil Mutabakatı sonrasında açıklanan Döngüsel Ekonomi Eylem Planı kapsamında yer alan Sürdürülebilir Ürün İnisiyatifi 30 Mart 2022'de duyurulmuştur. İnisiyatif kapsamında AB pazarındaki tüm ürünlerin tasarım aşamasından tüketim ve atık aşamasına kadar daha çevre dostu, döngüsel ve enerji verimli olması amaçlanmıştır ve bu çerçevede Sürdürülebilir Ürünler için Eko-Tasarım Tüzüğü taslağı [2] oluşturulmuştur. Bu kapsama tabii her ürün için Dijital Ürün Pasaportu düzenlenmesi zorunlu olacaktır [3]. Şu anda DPP henüz zorunlu olmamakla birlikte yakında bir dizi ürün için gerekli olması ve 2024'ten itibaren AB tarafından kabul edilmesi ve 2026 ile 2030 yılları arasında zorunlu kılınması beklenmektedir [4]

AB Yeşil
Mutabakatı

Döngüsel Ekonomi
Eylem Planı

Sürdürülebilir Ürün
İnisiyatifi

Sürdürülebilir Ürünler
için Eko-Tasarım
Direktifi (ESPR)

Dijital Ürün
Pasaportu (DPP)

DPP Neleri Kapsar?

1. Ürün Tanımlama Bilgileri:

Ürünün türü, modeli, üretim tarihi ve seri numarası gibi temel bilgiler.

2. Malzeme Bileşimi:

Ürünün yapımında kullanılan malzemelerin listesi ve oranları.

3. Çevresel Ayak İzi:

Ürünün üretiminden kullanımına ve atık yönetimine kadar olan süreçteki çevresel etkileri, enerji tüketimi ve karbon ayak izi.

4. Geri Dönüşüm ve Bertaraf Bilgileri:

Ürünün geri dönüştürülebilirliği, yeniden kullanım imkanları ve bertaraf yöntemleri hakkında bilgiler.

5. Tedarik Zinciri Bilgileri:

Ürünün tedarik zincirindeki her adımında üreticiler ve tedarikçiler hakkında bilgiler.

6. Onarım ve Bakım Bilgileri:

Ürünün nasıl tamir edileceği, bakım gereksinimleri ve yedek parça bilgileri.

7. Uyumluluk ve Sertifikalar:

Ürünün uyduğu standartlar, sertifikalar ve yasal uyumluluk



DPP' nin İşletmeler ve Organizasyonlar için Faydaları Nelerdir?

1 Sürdürülebilirlik

2 Şeffaflık ve İzlenebilirlik

3 Tüketici Kabulü ve Marka Değerinin Artırılması

4 Yasal Uyumluluk

5 Verimlilik ve Maliyet Tasarrufu

6 Pazar Rekabetinde Avantaj

7 Risk Yönetimi

8 İnovasyon ve Ar-Ge Teşviki

9 Tüketici Bilgilendirmesi

DPP, bu faydalarla birlikte işletmelerin sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmalarını kolaylaştırırken, rekabet güçlerini artırmalarına ve yasal gerekliliklere uyum sağlamalarına yardımcı olur.

DPP uygulamasında Öncelikli Sektörler Nelerdir?

AB'nin sürdürülebilirlik hedefleri doğrultusunda DPP uygulamalarının öncelikli olarak hayata geçirileceği sektörler şunlardır:

- Tekstil
- Mobilya
- Lastikler
- Deterjanlar
- Boyalar
- Yağlayıcılar
- Kimyasal maddeler
- Enerji ile ilgili ürünler
- Bilgi iletişim teknoloji ürünleri ile diğer elektronik ürünler [5]

Teknik Olarak DPP 'nin Nasıl İşlemesi Bekleniyor?

- DPP, ürünün tedarik zincirindeki ham madde, malzeme, üretim verileri ile ürüne ait çevresel etki, performans, sertifika, geri dönüşüm, geri kazanım ve bertaraf verilerini barındıracak.
- Ürün etiket ve ambalajlarında QR kod kullanılacak. Bu etiketler DPP kayıtlarını içeren web sayfasına açılacak, ürünün kullanım ömrü boyunca erişilebilir olacak ve tüm yaşam döngüsü boyunca güncellenecek.
- Şirketler, tüm ürün verilerini AB'ye raporlamak ve merkezi veri havuzlarında birleştirmek zorunda olacak. AB yetkili mercileri ile paylaşımlar ve veri akışı sürekli ve şeffaf olacak.
- Nihai tüketiciler ve yetkililer, QR kodu okutarak dijital ürün pasaportuna erişecek.
- Kimi sektörlerde her ürün için benzersiz, kimi sektörlerde ise ürün modelini temsil eden, ISO/IEC 15459 standartlarına uygun Küresel Ticari Ürün Numarası oluşturulacak ve bu numara o ürünün DPP'sine açılan QR kodun içinde anahtar görevi görecek [2].
- Geri dönüşüm firmaları QR kodu okutarak ürünün nasıl geri dönüştürüleceğini, geri dönüşüm ile hangi ara ürün ve ham maddeleri kazanabileceklerini görürken, tamir ve yenileme firmaları da DPP içindeki bilgileri kullanarak ürünleri yenileyebilecekler.